

PAWEŁCZYK

KANCELARIA PRAWNA
RADCOWIE PRAWNI I ADWOKACI

24.03.2023 r.

Seminarium Naukowo-Techniczne „Bocznicie i terminale w kolejowych łańcuchach dostaw”

[Aktualne uregulowania prawne bocznic
kolejowych w kontekście obowiązujących
przepisów]

Bocznicą kolejową
jako szczególny
rodzaj infrastruktury
kolejowej

Art. 4 TransKoiU

10) **Bocznicą kolejową** – wyznaczona przez zarządcę infrastruktury droga kolejowa, połączona bezpośrednio lub pośrednio z linią kolejową, służąca do wykonywania czynności ładunkowych, utrzymaniowych lub postoju pojazdów kolejowych albo przemieszczania i włączania pojazdów kolejowych do ruchu po sieci kolejowej.

2) **linią kolejową** – wyznaczona przez zarządcę infrastruktury droga kolejowa przystosowana do prowadzenia ruchu pociągów.

Bocznicia
kolejowa
– definicja
funkcjonalna

Art. 4 pkt 1 TransKoiU

Infrastruktura kolejowa
– elementy określone w załączniku nr 1 do ustawy.

Załącznik nr 1:

W skład infrastruktury kolejowej wchodzi następujące elementy, pod warunkiem że tworzą część linii kolejowej, boczniczy kolejowej lub innej drogi kolejowej, lub są przeznaczone do zarządzania nimi, obsługi przewozu osób lub rzeczy, lub ich utrzymania (...)

Użytkownik
bocznic kolejowej

VS.

Zarządca
infrastruktury

Art. 4 pkt 10a TransKoiU

Użytkownik bocznic kolejowej
– podmiot zarządzający bocznicą kolejową

Brzmienie wcześniejsze:

Użytkownik bocznic kolejowej – zarządca infrastruktury, który nie zarządza inną drogą kolejową niż bocznicą kolejową.

Zarządca infrastruktury – podmiot odpowiedzialny za zarządzanie infrastrukturą kolejową, jej eksploatację, utrzymanie, odnowienie lub udział w rozwoju tej infrastruktury, a w przypadku budowy nowej infrastruktury, podmiot, który przystąpił do jej budowy w charakterze inwestora

Sposób regulacji

– bocznic kolejowe

prywatne

Art. 3 ust. 3 TransKoiU

Przepisów rozdziałów 2, 2aa, 2b, 4a, 4b, 5b, 6-6b, 7 i 10 oraz art. 17a-17ac, art. 18a-18d, art. 23-23b, art. 23ca-23e, art. 23fa i art. 23h-23k, z wyjątkiem art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a- d, pkt 1a lit. a-d, pkt 1a lit. b i pkt 2-5, ust. 1b, 2a i 2b oraz art. 25g, nie stosuje się do infrastruktury prywatnej i przedsiębiorców wykonujących na niej przewozy, w tym do bocznic kolejowych będących infrastrukturą prywatną.

Brzmienie wcześniejsze:

Przepisów rozdziałów 2, 2aa, 2b, 4a, 4b, 5b, 6-6b, 7 i 10 oraz 17a, art. 17b, 18a-18f, art. 23-23j, z wyjątkiem z wyjątkiem art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a- d, pkt 1a lit. a-d, pkt 1a lit. b i pkt 2-5, ust. 1b, 2a i 2b oraz art. 25g, nie stosuje się do infrastruktury prywatnej oraz do przedsiębiorców wykonujących na niej przewozy.

Art. 4 pkt 1c TransKolu

Infrastruktura prywatna

– infrastruktura kolejowa wykorzystywana wyłącznie do realizacji własnych potrzeb jej właściciela lub jej zarządcy innych niż przewóz osób.

Sposób regulacji

- bocznic kolejowe
ogólnodostępne

Art. 3 ust. 6 TransKoiU

Przepisów rozdziałów 2b, 5b, 7 i 10 oraz art. 17a-17ac oraz art. 18a-18d, z wyjątkiem art. 38ba **nie stosuje się do bocznic kolejowych niebędących infrastrukturą prywatną** oraz do przedsiębiorców wykonujących na nich przewozy.

Brzmienie wcześniejsze:

Przepisów rozdziałów 2b, 4a, 5b, 7 i 10 oraz art. 17a, 17b, 18a-18f i art. 23-23j, z wyjątkiem art. 25g nie stosuje się do bocznic kolejowych oraz do przedsiębiorców wykonujących na nich przewozy.

Wymogi w zakresie bezpieczeństwa

Art. 17 TransKolu

Zarządcy, przewoźnicy kolejowi, **użytkownicy bocznic kolejowych** oraz przedsiębiorcy zarządzający infrastrukturą i wykonujący przewozy w metrze są **obowiązani spełniać warunki techniczne i organizacyjne** zapewniające:

- 1) bezpieczne prowadzenie ruchu kolejowego;
- 2) bezpieczną eksploatację pojazdów kolejowych;
- 3) ochronę przeciwpożarową i ochronę środowiska.

Wymogi w zakresie bezpieczeństwa

Art. 17d TransKolu

1. Warunkiem eksploatacji drogi kolejowej jest posiadanie przez jej zarządcę autoryzacji bezpieczeństwa w zakresie elementów infrastruktury kolejowej, którymi zarządza.
2. Warunku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do:
 - (1) dróg kolejowych: (...)
 - e) posiadających status **boczniczy kolejowej**.
3. Warunkiem eksploatacji drogi kolejowej, o której mowa w ust. 2 pkt 1, jest posiadanie przez jej zarządcę **świadczenia bezpieczeństwa**.

Świadectwo bezpieczeństwa

Art. 19 ust. 3 TransKoiU

3. Prezes UTK wydaje **świadectwo bezpieczeństwa** użytkownikowi bocznicy kolejowej, jeżeli przedstawi on:

- 1) **dokumenty**, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3;
- 2) **wykaz przepisów wewnętrznych**, określających warunki prowadzenia ruchu kolejowego i utrzymania infrastruktury na bocznicy kolejowej albo oświadczenie o stosowaniu przepisów wewnętrznych innego zarządcy;
- 3) w przypadku eksploatacji własnych pojazdów kolejowych:
 - (a) wykaz przepisów wewnętrznych, określających zasady i wymagania organizacyjne związane z utrzymaniem i eksploatacją pojazdów kolejowych albo oświadczenie o stosowaniu przepisów wewnętrznych przewoźnika kolejowego,
 - (b) oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4;
- 4) **regulamin pracy bocznicy** kolejowej uzgodniony przez zarządcę infrastruktury kolejowej, z którą bocznicą kolejowa jest połączona.

Kara pieniężna

Art. 66 TransKoiU

1. Karze pieniężnej podlega:
 - 2) zarządca, który: (...)
 - c) eksploatuje drogę kolejową bez wymaganego dokumentu, o którym mowa w art. 17d.
2. Za naruszenie przez przedsiębiorcę każdego z przepisów ust. 1 Prezes UTK nakłada, w drodze decyzji, **karę pieniężną w wysokości do 2% rocznego przychodu** przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym, z uwzględnieniem ust. 2a i 2d.

Zadania i obowiązki użytkownika bocznic kolejowej

Stosowanie przepisów rozdziału 2 TransKoU w odniesieniu do bocznic kolejowych

- 1) Zakres zadań zarządcy infrastruktury (użytkownika bocznic) – art. 5 ust. 1
- 2) Zasada transparentnego i niedyskryminacyjnego traktowania – art. 5 ust. 1b
- 3) Obowiązek sporządzenia statutu sieci – art. 5 ust. 2a
- 4) Zasada *unbundlingu* – art. 5 ust. 3 – 3a

Bocznicia kolejowa jako element OIU

Art. 5 TrKolU

(...)

3. Zarządca, który udostępnia infrastrukturę kolejową, z wyjątkiem zarządcy, który udostępnia wyłącznie infrastrukturę kolejową stanowiącą **element obiektu infrastruktury usługowej**, nie jest uprawniony do wykonywania przewozów kolejowych, z wyjątkiem wykonywania przewozów technologicznych dla własnych potrzeb.

3a. Przewoźnik kolejowy nie jest uprawniony do zarządzania infrastrukturą kolejową z wyjątkiem infrastruktury kolejowej stanowiącej **element obiektu infrastruktury usługowej**, którego jest operatorem, oraz infrastruktury prywatnej.

Bocznicą kolejowa jako element terminala towarowego

BOCZNICA KOLEJOWA JAKO ELEMENT OBIEKTU INFRASTRUKTURY USŁUGOWEJ

Art. 4 pkt 51)

obiekt infrastruktury usługowej - obiekt budowlany wraz z gruntem, na którym jest usytuowany, oraz instalacjami i urządzeniami, przeznaczony w całości lub w części do świadczenia jednej lub większej liczby usług, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do ustawy

Załącznik nr 2:

2 Dostęp do obiektu obejmuje dostęp do torów kolejowych oraz świadczenie **usług w następujących obiektach infrastruktury usługowej:**

- 1) stacja pasażerska oraz należące do niej budynki i urządzenia, w tym tablice z informacjami dla pasażerów i powierzchnia przeznaczona do sprzedaży biletów;
- 2) **terminal towarowy.**

Bocznicia kolejowa jako element sieci kolejowej

SIEĆ KOLEJOWA – art. 4 pkt 4 TransKolu

4) sieć kolejowa – linie kolejowe, stacje pasażerskie, stacje rozrządowe, **terminale towarowe i wszystkie inne elementy infrastruktury kolejowej** niezbędne do zapewnienia bezpiecznej i ciągłej eksploatacji **systemu kolei Unii**

Wcześniejsze brzmienie:

4) sieć kolejowa – układ połączonych ze sobą dróg kolejowych zarządzany przez zarządcę infrastruktury.

Bocznicą
kolejową
jako element
sieci kolejowej

TERMINALE JAKO ELEMENT SYSTEMU KOLEI UE – ZAŁĄCZNIK 1A TransKoIU

1. Sieć kolejowa obejmuje:
(...)
8) towarowe centra logistyczne łącznie z terminalami intermodalnymi.

Pojęcie transportu intermodalnego

Art. 4 pkt 13 Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym

13) transport kombinowany - przewóz rzeczy, podczas którego samochód ciężarowy, przyczepa, naczepa z jednostką ciągnącą lub bez jednostki ciągnącej, nadwozie wymienne lub kontener 20-stopowy lub większy korzysta z drogi w początkowym lub końcowym odcinku przewozu, **a na innym odcinku z usługi kolei**, żeglugi śródlądowej lub transportu morskiego, przy czym odcinek morski przekracza 100 km w linii prostej; odcinek przewozu początkowego lub końcowego oznacza przewóz:

- a) pomiędzy punktem, gdzie rzeczy są załadowane, i najbliższą odpowiednią **kolejową stacją załadunkową** dla odcinka początkowego oraz pomiędzy najbliższą odpowiednią kolejową stacją wyładunkową a punktem, gdzie rzeczy są wyładowane, dla końcowego odcinka lub
- b) wewnątrz promienia nieprzekraczającego 150 km w linii prostej ze śródlądowego lub morskiego portu załadunku lub wyładunku;

Pojęcie transportu intermodalnego

Art. 4 Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym

14a) operacja transportu intermodalnego - operacje:

- a) transportu kombinowanego albo międzynarodowego transportu kombinowanego,
- b) transportowe obejmujące żeglugę śródlądową lub transport morski, których częścią jest transport drogowy o długości początkowego lub końcowego odcinka drogowego nieprzekraczającego 150 km na terytorium Unii Europejskiej, przy czym gdy jest to niezbędne w celu dotarcia do najbliższego miejsca umożliwiającego obsługę pojazdu dokonującego operacji transportu intermodalnego, przewoźnik może przekroczyć długość odcinka drogowego.

Terminal
kolejowy

VS.

Baza
eksploatacyjna

Art. 4 Ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym

21a) baza eksploatacyjna - miejsce wyposażone w odpowiedni sprzęt techniczny i urządzenia techniczne umożliwiające prowadzenie działalności transportowej w sposób zorganizowany i ciągły, **w skład której wchodzi** co najmniej jeden z następujących elementów: miejsce postojowe, miejsce załadunku, rozładunku lub łączenia ładunków, miejsce konserwacji lub naprawy pojazdów.

Art. 7a

3. Do wniosku o udzielenie zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego dołącza się: (...)

3) oświadczenie przedsiębiorcy, że dysponuje bazą eksploatacyjną wraz ze wskazaniem adresu bazy, jeżeli adres ten jest inny niż adres wskazany zgodnie z ust. 2 p 1.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
CENTRUM BADAWCZE PUBLICZNEGO PRAWA
KONKURENCJI I REGULACJI SEKTOROWYCH

PAWEŁCZYK

KANCELARIA PRAWNA
RADCOWIE PRAWNI I ADWOKACI

Zespół Badawczy
Publicznego Prawa Gospodarczego